

PAIGEO

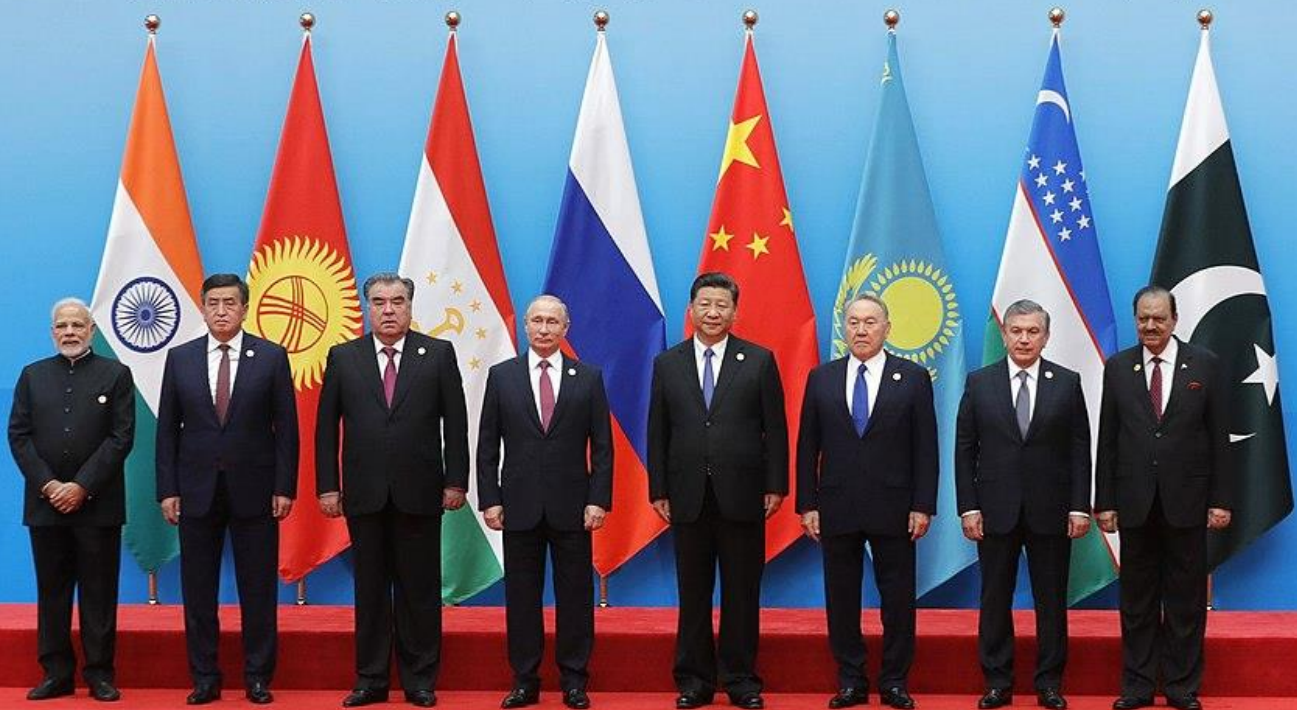
PALLAS ATHENE INNOVATION AND GEOPOLITICAL FOUNDATION

A 2018-as SCO csúcstalálkozó

上海合作组织成员国元首理事会
ЗАСЕДАНИЕ СОВЕТА ГЛАВ ГОСУДАРСТВ-ЧЛЕНОВ
ШАНХАЙСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ СОТРУДНИЧЕСТВА И СОЮЗНИЧЕСТВА

2018年6月9-10日 中国·青岛 9-10 ИЮНЯ 2018 Г. ЦИНДАО КИТАЙ

Zoltai Alexandra

PAGEO Kutatóintézet - POLICY BRIEF – 2018. 06. 25.

2017. június 9-10-én került megrendezésre 18. alkalommal a Sanghaji Együttműködési Szervezet idei találkozója, amelyet ezúttal a kínai Qingdao városában rendeztek Xi Jinping kínai államfő elnöklésével. Indiának és Pakisztánnak ez volt az első fóruma, amin immár teljes jogú tagként vettek részt, így nyolcra bővítve az állandó tagok listáját. A kínai elnök beszédében elutasította a protekcionizmust és a unilateralizmust emellett ismét a globalizáció és a szabadkereskedelem mellett kötelezte el magát.¹ A kínai média továbbá rávilágított arra, hogy a találkozó a tagok egyetértésében zajlott, ugyanis Kanadában ekkor került sor a G7-es csúcstalálkozóra utalva ezzel arra, hogy Donald Trump visszavonta a zárónyilatkozat támogatását. Kína és Oroszország vezetésével az SCO nyolc tagja a találkozó végén konszenzust fogadott el, amelynek értelmében erősíteni fogják a kooperációt a terrorizmus ellen, valamint erőfeszítést ígérnek a háború sújtotta Afganisztán újjáépítésében.

- az idei fórum a kínai államfő, Xi Jinping elnöklésével zajlott, aki **30 milliárd yuant** (4,7 milliárd dollár) ajánlott fel a blokk által felállított közös fejlesztési bank számára
- a **terrorizmus elleni küzdelem** nagy hangsúlyt kapott
- **Afganisztán kérdése** is kulcsszerepet játszott
- Putyin az áruk és a szolgáltatások közös elérhetőségének egyszerűsítését, a vámszabályozások fejlesztését, a felesleges adminisztrációs feladatok eltörlését reméli, valamint **közösen kialakított energia, közlekedés és mezőgazdasági projekteket** fogalmazott meg
- **India nem csatlakozott a kínai Új Selyemút kezdeményezés** támogatásához
- **India és Pakisztán vezetője kezet fogtak**, azonban külön kétoldalú tárgyalásokra nem került sor
- a résztvevő országok egy **17 dokumentumból álló közös deklarációt** fogadtak el
- 2018-ra az SCO nem csak tagjait tekintve növekedett – India, Pakisztán -, hanem **globális jelentőségét tekintve is**

Mi is az a SCO?

Az SCO a Shanghai Cooperation Organization rövidítése, amit magyarul **Sanghaji Együttműködési Szervezetként** fordítanak. A szervezet keretein belül évente kerül sor egy csúcstalálkozóra, amelyek helyszíne azonban évről-évre változik. Idén a **18. találkozóra Kína egyik kikötővárosában, Qingdaoban került sor**, ez a negyedik fórum, amelynek Kína ad otthont és az első, amely Sanghaj és Pekingen kívül kerül megrendezésre.

Az SCO elődje az 1996-ban megalakult „shanghaji ötök”, amely Kína, Kazahsztán, Kirgizisztán, Oroszország és Tádzsikisztán csoportosulásából alakult, majd 2001-ben Üzbegisztán is csatlakozott. Ekkor alakult meg a máig is működő kormányközi szervezet a Sanghaji Együttműködési Szervezet. A 2017-es találkozó alkalmával született meg a döntés az állandó tagok bővítéséről, így **India és Pakisztán is bekerült a tagok közé**. Ennek köszönhetően a szervezet tagjai immáron lefedik a világ lakosságának 40 százalékát, valamint a világ össz GDP-jének a 20 százalékát ezek az országok termelik ki, területileg pedig ez eurázsiai kontinens és Dél-Ázsia nagy részét lefedik.² A szervezet **fő céljai a következők: a közép-ázsiai biztonság fenntartása, stabilitás és biztonság melletti elköteleződés, terrorizmus – szeparatizmus – extremismus elleni küzdelem, gazdasági, kulturális és tudományos együttműködés.**³ A szervezet további négy megfigyelő állammal rendelkezik (**Afganisztán, Belarusz, Irán, Mongólia**), valamint hat párbeszédpartnerrel (**Azerbajdzsán, Kambodzsa, Nepál, Örményország, Srí Lanka és Törökország**). Soha eddig még nem vett részt ennyi partner a szervezet találkozásán, mint idén így a bővülése jó úton halad.

Kína ismét a multilateralizmus és a globalizmus mellett

A főként biztonságpolitikára épült szervezetet a kínai elnök felszólalásában figyelmeztette, hogy a **tagok mellőzzék a „hidegháborús mentalitást és a zero összegű játék koncepcióját” és utasítsák el a konfrontációt egymás között és az abszolút biztonságra törekedjenek.**⁴ Xi Jinping ezeket a szavakat többek között az SCO tagok államfőihez intézte. Hangsúlyozta az együttműködés gazdasági dimenzióját is, kiemelve az üzletet, pénzügyet, összeköttetés és a mezőgazdaság szerepét, valamint **kiállt a Kereskedelmi Világszervezet és a multilaterális rendszer mellett**, egy olyan világban, ahol ahogy fogalmazott „az unilateralizmus, a kereskedelmi protekcionizmus és a globalizáció ellenesség új formát öltött”.⁵

A gazdasági oldalát tekintve Xi Jinping 30 milliárd yuant (4,7 milliárd dollár) ajánlott fel a blokk által felállított közös fejlesztési bank számára az infrastrukturális fejlesztések zavartalanságának érdekében, amelyek az „Egy övezet egy út” kínai projekt részét is képeznék. Ez nem egyedi eset arra, hogy Xi Jinping elkötelezett a nemzetközi gazdasági együttműködésben. Hasonló lépéseket tett a davosi Világ gazdasági Fórumon 2017-ben és a 2018-as Boao Fórumon is. A kínai elnök igyekszik a gyakorlatban is megvalósítani az elméletben már megalkotott igényt a gazdasági együttműködésre. Sőt egy új ideát képvisel ezzel, mégpedig egy új típusú nemzetközi kapcsolatok

rendszerét és egy közösség kialakítását az emberiség jövőjéért.⁶

A terrorizmus elleni küzdelem is nagy hangsúlyt kapott kínai részről, amelyben **Afganisztánt emelték ki komoly biztonsági kockázatként** az ország határa mentén, valamint Pakisztánt, ahol a gazdasági projekteket is fenyegetheti.⁷

A kínai elnök felidézte, hogy az SCO mire is épült: **el nem köteleződés, konfrontáció kerülése és harmadik fél be nem vonása és ezeknek a betartására.** Xi Jinping hangsúlyozta annak fontosságát is, hogy a fokozott gazdasági együttműködést az oktatás, a tudomány, a technológia, az egészségügy, a környezetvédelem, az idegenforgalom, a média, a sport és a kulturális csere terén is elmélyítsék hiszen így ötvözni tudják az **SCO tagok egyedülálló kulturális sokszínűségét** is.⁸

Optimista Oroszország

A fórumot megelőző napokban Putyin hivatalos látogatást tett Kínában, ahol Xi Jinping átadta neki az első kínai „**barátság medált**” ünnepélyes keretek között, majd jégkori meccsre mentek, gyorsvonaton utaztak és hagyományos kínai ételeket fogyasztottak.⁹ **A két ország kapcsolata az elmúlt időben igen pozitívan alakul,** az ellentétek háttérbe helyezése és a közös érdekeken való együttműködés mentén.

Vlagyimir Putyin a fórumon elhangzott beszédében a legnagyobb hangsúlyt a terrorizmus elleni küzdelemnek szentelte és felhívta a figyelmet arra, hogy a fiatalokat is fontos bevonni a terrorizmus megelőzésére. Kihangsúlyozta a Szíriában elért orosz sikereket, valamint elmondta, hogy az afganisztáni helyzet különleges figyelmet igényel, egyetértve a kínai elnökkel és erre biztosította az orosz támogatást. Kiemelte, hogy **az SCO továbbra is igyekszik a Koreai-félsziget helyzetének normalizására és Oroszország nevében üdvözölte Amerika és**

Észak-Korea között létrejövő szingapúri csúcstalálkozót.¹⁰

Xi Jinpinghez hasonlóan **nagy hangsúlyt fektetett az SCO tagok közötti gazdasági együttműködés elmélyítésére,** főleg kereskedelmi és befektetési területeken. Az áruk és a szolgáltatások közös elérhetőségének egyszerűsítését, a vámszabályozások fejlesztését, a felesleges adminisztrációs feladatok eltörlését reméli, valamint közösen kialakított energia, közlekedés és mezőgazdasági projekteket fogalmazott meg.¹¹

Üdvözölte az **SCO bővülését és úgy fogalmazott, hogy ez elősegítheti a régi vitákon való felülemelkedést és új ajtókat nyithat meg az együttműködésben.**¹²

A kisebb államok egyetértése

A **pakisztáni elnök Mamnoon Hussian** az SCO együttműködés terrorizmus és szegénység elleni küzdelmének fontosságára hívta fel a figyelmet. Valamint üdvözölte a kormány és a tálibok között kötött békét Afganisztánban és megjegyezte az

SCO segítségének fontosságát, hogy a megőrizze a békét Pakisztán szomszédságában. Továbbá üdvözölte az SCO megállapodásait a kábítószerek elterjedésének elleni harcában.¹³

Naszultan Nazarbajev kazah elnök elmondta, hogy az SCO-nak milyen fontos szerepe van nem csak a biztonsági együttműködések előmozdításában, de a kereskedelmi kapcsolatok erősítésében is. A találkozót megelőzően a kazah és a kínai elnök kétoldalú tárgyalásokat is folytatott, amelyben Naszultan Nazarbajev megerősítette Kazahsztán azon elköteleződését, hogy még mélyebben beillesse országát az „egy övezet egy út” kezdeményezésébe.¹⁴

Sooronbay Jeebkov kirgiz elnök is az afganisztáni béke megőrzésének a fontosságát emelte ki, hiszen ahogy fogalmazott ez stabilitást jelent mind Dél-Ázsia és Közép-Ázsia számára is. Továbbá elmondta, hogy országa nyitott az SCO tagjaival széleskörű szállítási és logisztikai projekteket indítani, hogy minél jobban integrálják Közép-Ázsiát a regionális és globális kereskedelembe. **Shavkat Mitziyoyev és Emomali Rahmon, az üzbég és tádzsik elnök** is összhangban a kirgiz elnökkel Afganisztán helyzetét emelte ki, valamint a közép-ázsiai régió kereskedelembe való jobb bekapcsolását.¹⁵

Trump májusban azt a döntést hozta, hogy Amerika kilép a 2015-ben megkötött iráni nukleáris megállapodásból, az **iráni elnök Rowhani** azóta most járt először külföldön. Elmondta, hogy **nagyra értékeli Kína és Oroszország erőfeszítését a megállapodás életben tartására**. Peking és Moszkva igyekszik félretenni ugyanis a köztük fentálló rivalizálást a terület

felett szereshető befolyás miatt, hogy minél nagyobb nyomást tudjanak gyakorolni Washingtonra.¹⁶

India az SCO-val összhangban, de az Új Selyemút projekt nélkül

Narendra Modi India miniszterelnöke és az SCO friss tagja támogatásáról biztosította a projekteket a fórumon, azonban leszögezte, hogy ezeknek „befogadhatónak és átláthatónak” kell lenniük, valamint **tiszteletben kell tartaniuk az államok szuverenitását és prioritását**. Új-Delhi ugyanis **nem csatlakozott a kínai Új Selyemút kezdeményezés** támogatásához és szót emelt a Kínai-Pakisztáni gazdasági folyósó ellen, amely **Kasmíron** haladna keresztül, ami India és Pakisztán között komoly területi vitát jelent. India volt az egyetlen, aki a Qingdaoi Deklarációban egyetlen SCO tagországgként nem szerepel az „Egy övezet egy út” támogatója között. Modi azonban leszögezte, hogy a kapcsolat az SCO-val és szomszédaival India számára prioritást élvez.

Szakértők szerint Peking célja az, hogy elnyerje **India támogatását a Trump adminisztrációval és jelen esetben a kereskedelmi háborúval szemben**. Ez Kína számára jelenleg mindennél fontosabb, így Modi és Xi Jinping külön is találkozott, ahol a két ország vezetője hajlandóságát mutatta afelé, hogy félretegyék a két ország közötti ellentétet és továbbemelkedjenek azon, hogy más fontos kérdésekben együtt tudjanak működni. Elemzők szerint az egyik jelentős része ennek **India és Kína közös projektje az afganisztáni békéhez, mivel India így nagyobb szerepet vállalhat Afganisztánban, valamint sikerülhet csökkenteni a pekingi befolyást Pakisztán felett**. Az indiai miniszterelnök, ahogy fogalmazott Afganisztán „egy szerencsétlen példája” a terrorizmusnak,¹⁷ habár Pakisztánt nem nevezte meg, ming a destabilizáció fő okát, egyértelműen az országra gondolt, majd hozzátette, hogy **Afganisztán újraépítésében Indai pozitív és konstruktív**

szerepet fog vállalni.¹⁸ Modi a csúcstalálkozó alatt keztefogott a pakisztáni elnökkel, azonban külön kétoldalú találkozóra nem került sor.¹⁹

Végül összegzőképpen India hozzáállását a régióhoz és az SCO-hoz az angol **SECURE**²⁰, vagyis biztonságos akronimmal jellemezte a dél-ázsiai ország államfője. A **biztonság garantálása, gazdasági fejlődés, a régió összekötése, az emberek egysége, a szuverenitás és a területi integritás tiszteletben tartása és a környezetvédelem jelentésekkel.**

Az összes tag által elfogadott deklaráció

Az idei találkozóon a résztvevő országok egy **17 dokumentumból álló közös deklarációt fogadtak** el. A deklaráció azon kívül, hogy lefekteti a tagok közötti **együttműködést fontos hangsúlyt fektet a droghereskedelem, a járványok és a környezetszennyezés elleni harcra.** A dokumentumok között van egy **2018-2022-ig szóló akcióterv** is, amely a nyilatkozatban lefektetett hosszútávú tervek megvalósításáról szól, ami a jószomszédi viszonyt, barátságot és együttműködést fogalmazza meg. Egy másik dokumentum pedig a **2019-2021-es időszakra a szorosabb együttműködést** hivatott elmélyíteni a terrorizmus, szeparatizmus és extrémizmus elleni harcban.²¹

Különleges figyelmet kapott ezúttal a gazdasági együttműködés az SCO országok között a deklarációban. Többek között **tervezik a nemzeti valutáknak a kereskedelmi és befektetési tevékenységekben való felhasználásának lehetőségeit.** A találkozó alkalmával a tagok aláírtak egy közös nyilatkozatot, amely memorandum a **mikro-, kis- és középvállalatok együttműködésének elősegítéséről** szól, de megegyeztek a közös **turizmusfejlesztésről** is. Továbbá minden tag egyetértett abban, hogy az itt leírtakat a gyakorlatban is minél hamarabb megvalósítsák.²²

Az SCO úgy deklarálta magát, mint **egyedi, befolyással rendelkező, határozott regionális szervezet, ami folyamatosan bővül** – célozva ezzel a két új állandó tagra. A jelenlegi nemzetközi és regionális problémákról folytatott dialógus keretei között hangsúlyozták, hogy **közös biztonsági és stabilizációs erőfeszítések kialakítására kell törekedni az SCO térségében és elő kell segíteni az új típusú nemzetközi kapcsolatok kialakulását és a közös jövő kialakítását, amely mind a kettő Xi Jinping gondolatain alapszik.**²³

Továbbá a tagállamok egyetértettek abban is, hogy következetesen **támogatják az afganisztáni, szíriai, közel-keleti és a koreai-félszigeti, valamint más regionális válsághelyzetek kezelését a nemzetközi jog normái és elvi keretei között.** Valamint megállapították az iráni nukleáris programról szóló közös átfogó cselekvési terv kialakítását és végrehajtását. A tagállamok ismételtén megerősítették az **ENSZ nemzetközi béke és biztonság érdekében** tett erőfeszítéseinek a támogatását.²⁴

A fórum azt az érzetet keltette, hogy az ezzel párhuzamosan zajló **G7-es csúcstalálkozó pontos ellentéte**, ahol is Donald Trump visszautasította a zárónyilatkozat aláírását és folyamatosan inzultálta a házigazda Kanadát és annak miniszterelnökét.²⁵ Valamint bejelentésre került a **2019-es találkozó helyszíné, amire Kirgizisztánban fog sor kerülni.**²⁶

Az SCO jelentősége

Az együttműködést úgy tartják számon, mint az egyik legnépszerűbb multilaterális szervezetet, amely élen jár egy olyan globális kormányzás kialakításában, amely teljesen kizárja a nyugatot és egy új nemzetközi kapcsolatépítési paradigma kidolgozásán is fáradozik.²⁷ Mindezt egy olyan korszakban, amikor a nyugat neoliberális modelljének nem sikerült megfelelő és fenntartható fejlődési potenciált biztosítani Ázsiának, Afrikának és Latin-Amerikának és most az amerikai protekcionizmus beköszöntével az SCO fontosabb, mint valaha, hiszen egy olyan platformot biztosít, ahol az országok elmélyíthetik az összekapcsolódásukat, mivel jövőjük egymásra van utalva és főleg azon múlik, hogy mennyire tudják elmélyíteni együttműködésüket a kereskedelemben, infrastruktúrában, pénzügyekben és a biztonság terén. Ilyen tekintetben a Sanghaji Együttműködési Szervezet az egyik vezető egyesülés és alternatíva a multipoláris világhoz és az egyre jelentősebb ázsiai nemzetek szövetségében.²⁸

2018-ra az SCO nem csak tagjait tekintve növekedett – India, Pakisztán –, hanem globális jelentőségét tekintve is. Miután majdnem egy időben volt a G7-es csúcstalálkozóval, így kirajzolódott egy éles szakadék ismét a nyugati és a keleti világok/hatalmai között, miután egyes elemzők szerint úgy tűnik a nyugat egysége megbomlik, addig keleté növekszik. Amíg Xi Jinping 4,7 milliárd dollárnyi támogatást ígért a

fejlesztésekre, addig a G7-es találkozón Trump leszögezte, hogy Amerika nem lesz többé a többi ország bankja. Fontos megjegyezni azonban, hogy a G7 és az SCO két, egymástól teljesen eltérő szervezet, ezért téves lenne összehasonlítani őket. Jelentőségük azonban közös, hiszen immár mind a kettő fontos szerepet tölt be a globális világban.²⁹

A qingdao-i találkozó egy új érárt jelent a szervezet fejlődésében. Ezegyszer nem külső geopolitikai események határozták meg, úgy, mint Amerika, a geopolitikai instabilitástól való félelem vagy globális pénzügyi válság, hanem maga Kína határozott politikája az új kezdeményezéseket, gazdaságot és biztonságot tekintve.³⁰ Nagyobb hangsúlyt kapott a gazdasági együttműködés és az „Egy övezet egy út” kínai projekt is. Kína habár együttműködést mutat a legtöbb területen mégis érezteti, hogy az SCO-ban a folyamatok az ő irányítása alatt és az ő érdekei mentén történnek, amelyet a másik nagyhatalom Oroszország látszólag elfogad. A két legnagyobb alapítótag Kína és Oroszország számára is nagyon fontos az SCO, azonban az okok nem mindig ugyanazok. Kína az SCO-ra úgy tekint, mint egy multilaterális fórum, amely biztosítja számára a regionális biztonságot és gazdasági érdekeket Közép-Ázsiában, valamint megteremti azt a csatornát, ahol közvetítheti a kínai szerepet, mint felemelkedő ország, a közjavak biztosítója. Oroszországnak a szervezet inkább globális szempontból fontos, mivel az Amerika vezette globális rendszer legnagyobb ellenfele, olyan fontos elemekkel, mint a közös hadgyakorlatok és közös állásfoglalás olyan biztonsági kérdésekben, mint Afganisztán, az Arab Tavasz vagy az Amerika által tervezett rakétavédelmi rendszer.³¹

Azonban egyes elemzők szerint India és Pakisztán a két újdonsült tag jelenléte a szervezetben nehézséget fog jelenteni, majd a blokk törvényalkotásában, és lassítani fogja a gazdasági és biztonsági terveket, mivel kibékíthetetlen

ellentét van a két ország között.³² A jövőben tehát nagy kérdést jelent, hogy a szervezet **tagországi hogyan tudják kezelni az egymás között fentálló ellentéteket** és Kínát meddig hagyják elmenni a vezető szerepében. Másrészről pedig a **nyugat milyen lépéseket tud tenni a szervezetből való teljes mellőzésével**

szemben, ugyanis ez az első multilaterális együttműködés, ami nem nyugati szabályrendszerre épül és a nyugati országok teljes kihagyása mellett jött létre.

Készítette: *Zoltai Alexandra*

PIAGEO - Policy Brief

Felelős szerkesztő: Bendarzszevszkij Anton

Szerzők: Bendarzszevszkij Anton, Csenger Ádám, Czirják Ráhel, Eszterhai Viktor, Gere László, Klemensits Péter, Maráczai Fanni, Miklós Katalin, Polyák Eszter, Róma Ádám, Zoltai Alexandra

Kiadja a Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány ©
HU-1013 Budapest, Döbrentei utca 2.
www.geopolitika.hu

ISSN 2498-7697

Jegyzetek

¹ HUI Lu: Full text of Chinese President Xi Jinping's speech at the 18th SCO Qingdao summit. In: Xinhua, 2018. június 10.

² YUAN Jingdong: China and the SCO: India and Pakistan's accession is major gain for Beijing. In: MERICS, 2017. július 11.

³ FILIPPOV, Andrey: Shanghai Cooperation Organization 2018: Economic prospects. In: DOC Research Institute, 2018. június 15.

⁴ HUI Lu: Full text of Chinese President Xi Jinping's speech at the 18th SCO Qingdao summit. In: Xinhua, 2018. június 10.

⁵ Uo.

⁶ FILIPPOV, Andrey: Shanghai Cooperation Organization 2018: Economic prospects. In: DOC Research Institute, 2018. június 15.

⁷ WU, Wendy – LO, Kinling: Xi Jinping sends unity message at regional security summit in China after G7 disarray. In: South China Morning Post, 2018. június 11.

⁸ GARRIE, Adam: Highlights from the 2018 Shanghai Cooperation Organisation Summit. In: Eurasia Future, 2018. június 10.

⁹ WU, Wendy – LO, Kinling: Xi Jinping sends unity message at regional security summit in China after G7 disarray. In: South China Morning Post, 2018. június 11.

-
- ¹⁰ 'Vladimir Putin took part in the meeting of the Council of SCO Heads of State.' In: President of Russai, 2018. június 10.
- ¹¹ Uo.
- ¹² GARRIE, Adam: Highlights from the 2018 Shanghai Cooperation Organisation Summit. In: Eurasia Future, 2018. június 10.
- ¹³ Uo.
- ¹⁴ Uo.
- ¹⁵ Uo.
- ¹⁶ WU, Wendy – Lo, Kinling: Xi Jinping sends unity message at regional security summit in China after G7 disarray. In: South China Morning Post, 2018. június 11.
- ¹⁷ DASGUPTA, Saibal: India only SCO member to oppose China's BRI. In: The Times of India, 2018. június 10.
- ¹⁸ WU, Wendy – Lo, Kinling: Xi Jinping sends unity message at regional security summit in China after G7 disarray. In: South China Morning Post, 2018. június 11.
- ¹⁹ DASGUPTA, Saibal: India only SCO member to oppose China's BRI. In: The Times of India, 2018. június 10.
- ²⁰ SECURE:
- S – security
  - E – economic
  - C – connecting
  - U – uniting
  - R – respect
  - E - environment
- ²¹ FILIPPOV, Andrey: Shanghai Cooperation Organization 2018: Economic prospects. In: DOC Research Institute, 2018. június 15.
- ²² Uo.
- ²³ 'Shanghai Cooperation Organisation Summit 2018.' In: Modern Diplomacy, 2018. június 12.
- ²⁴ Uo.
- ²⁵ WU, Wendy – Lo, Kinling: Xi Jinping sends unity message at regional security summit in China after G7 disarray. In: South China Morning Post, 2018. június 11.
- ²⁶ 'Shanghai Cooperation Organisation Summit 2018.' In: Modern Diplomacy, 2018. június 12.
- ²⁷ COOLEY, Alexander: What's Next for the Shanghai Cooperation Organization? In: The Diplomat Issue 43, June 2018.
- ²⁸ GARRIE, Adam: Highlights from the 2018 Shanghai Cooperation Organisation Summit. In: Eurasia Future, 2018. június 10.
- ²⁹ PUTZ, Catherine: A West in Crisis, an East Rising? Comparing the G7 and the SCO. In: The Diplomat, 2018. június 12.
- ³⁰ COOLEY, Alexander: What's Next for the Shanghai Cooperation Organization? In: The Diplomat Issue 43, June 2018.
- ³¹ Uo.
- ³² WU, Wendy – Lo, Kinling: Xi Jinping sends unity message at regional security summit in China after G7 disarray. In: South China Morning Post, 2018. június 11.

Képek forrása

- Wikimedia

Források

- 'Shanghai Cooperation Organisation Summit 2018.' In: Modern Diplomacy, 2018. június 12. <https://moderndiplomacy.eu/2018/06/12/shanghai-cooperation-organisation-summit-2018/> (utolsó letöltés: 2018. június 22.)
- 'Vladimir Putin took part in the meeting of the Council of SCO Heads of State.' In: President of Russai, 2018. június 10. <http://en.kremlin.ru/events/president/news/57716> (utolsó letöltés: 2018. június 21.)
- COOLEY, Alexander: What's Next for the Shanghai Cooperation Organization? In: The Diplomat Issue 43, June 2018.

-
- DASGUPTA, Saibal: India only SCO member to oppose China's BRI. In: The Times of India, 2018. június 10. <https://timesofindia.indiatimes.com/india/india-stays-out-of-move-to-support-chinas-bri-at-sco-meet/articleshow/64533390.cms> (utolsó letöltés: 2018. június 21.)
  - FILIPPOV, Andrey: Shanghai Cooperation Organization 2018: Economic prospects. In: DOC Research Institute, 2018. június 15, <https://doc-research.org/2018/06/65128/> (utolsó letöltés: 2018. június 22.)
  - GARRIE, Adam: Highlights from the 2018 Shanghai Cooperation Organisation Summit. In: Eurasia Future, 2018. június 10. <https://www.eurasiafuture.com/2018/06/10/unity-through-diversity-peace-through-prosperity-sustainable-globalism-over-protectionism-highlights-from-the-2018-shanghai-cooperation-organisation-summit/> (utolsó letöltés: 2018. június 22.)
  - HUI Lu: Full text of Chinese President Xi Jinping's speech at the 18th SCO Qingdao summit. In: Xinhua, 2018. június 10. http://www.xinhuanet.com/english/2018-06/10/c_137244587.htm (utolsó letöltés: 2018. június 20.)
  - PUTZ, Catherine: A West in Crisis, an East Rising? Comparing the G7 and the SCO. In: The Diplomat, 2018. június 12. <https://thediplomat.com/2018/06/a-west-in-crisis-an-east-rising-comparing-the-g7-and-the-sco/> (utolsó letöltés: 2018. június 21.)
  - WU, Wendy – LO, Kinling: Xi Jinping sends unity message at regional security summit in China after G7 disarray. In: South China Morning Post, 2018. június 11. <http://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2150117/xi-jinping-sends-unity-message-regional-security-summit> (utolsó letöltés: 2018. június 21.)
  - YUAN Jingdong: China and the SCO: India and Pakistan's accession is major gain for Beijing. In: MERICS, 2017. július 11. <https://www.merics.org/de/blog/china-and-sco-india-and-pakistans-accession-major-gain-beijing> (utolsó letöltés: 2018. június 20.)